

**Startnotitie MER
Windpark Bouwdokken
Oosterscheldekering
november 2008**

Opdrachtgever: Windpark OSK BV
Startnotitie en MER: E-Connection Project BV
Eco-kantoor
Regulierenring 12-f
Postbus 101
3980 CC Bunnik
Tel: 030 659 8000
Fax: 030 659 8001
E-mail: info@e-connection.nl
Web: www.e-connection.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding voor de startnotitie	2
1.2	Doel van de startnotitie	3
1.3	Voorgenomen activiteit in hoofdlijnen	3
1.4	Opzet van de startnotitie	4
2	Probleem en doelstelling	5
2.1	Probleemstelling	5
2.2	Doelstelling van de voorgenomen activiteit en het MER	5
3	Relaties met wet- en regelgeving en beleid	7
3.1	Rijksbeleid	7
3.2	Provinciaal beleid	9
3.3	Gemeentelijke beleid	10
4	Voorgenomen activiteit	11
4.1	De locatie en inrichting	11
4.2	Alternatieven voor de inrichting	12
5	Verkenning van de milieu-effecten	14
5.1	Milieu-aspecten	14
5.2	Effecten	14
	<i>Vogels</i>	14
	<i>Landschap</i>	15
	<i>Zeehonden</i>	15
	<i>Vleermuizen</i>	15
	<i>Overige beschermde fauna</i>	15
	<i>Beschermde flora</i>	15
	<i>Geluid</i>	15
	<i>Veiligheid</i>	16
	<i>Ander gebruik en overige aspecten</i>	16
	<i>Positieve effecten</i>	16
	<i>Economie</i>	16
	<i>Leemten in kennis</i>	17
	<i>Cumulatieve effecten</i>	17
6	Procedures en besluitvorming	19
6.1	Nog te nemen besluiten	19
6.2	Betrokken partijen en instanties	19
6.3	Welke procedure wordt doorlopen?	20
6.4	Inspraakmogelijkheden	21
	Figuren	22
	Verklarende woordenlijst	33

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor de startnotitie

Het opwekken van elektriciteit met behulp van windenergie is van groot belang om de uitstoot van CO₂, die ontstaat bij de verbranding van fossiele brandstoffen, te beperken. Van de verschillende duurzame energie opties is windenergie momenteel de meest kosteneffectieve en meest rendabele.

Windpark OSK wil een windpark van 45 MW realiseren en exploiteren rond de voormalige bouwdokken bij de Stormvloedkering in de Oosterschelde.

Met de realisatie van Windpark Bouwdokken wordt een bijdrage geleverd aan de windenergie doelstellingen van de provincie Zeeland en van de Rijksoverheid.

Voor de aanleg en exploitatie van dit windpark zijn diverse vergunningen nodig, zoals onder meer een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken (= Wbr) van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, een bouwvergunning en een Milieuvergunning van de Gemeente Veere en een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet van de Provincie en mogelijk een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Op grond van het vigerende bestemmingsplan Neeltje Jans is de bouw van het windpark niet mogelijk. Het bestemmingsplan zal dan ook gewijzigd of herzien moeten worden.

Ten behoeve van de besluitvorming over de wijziging van het bestemmingsplan Neeltje Jans en de vergunningen en ontheffingen wordt door Windpark OSK de procedure van de milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure) doorlopen. De m.e.r.-procedure is een hulpmiddel voor de besluitvorming en is bedoeld om inzicht te krijgen in de verwachte milieueffecten, zodat de mogelijke gevolgen voor het milieu volwaardig in de besluitvorming kunnen worden meegewogen. De m.e.r.-procedure start met het uitbrengen van deze startnotitie. In de inspraak, die volgt op de publicatie van de startnotitie, kan eenieder zijn visie naar voren brengen en voorstellen doen voor onderwerpen die in het milieueffectrapport aan de orde moeten komen.

In deze m.e.r.-procedure is Windpark OSK BV de *initiatiefnemer*.
De Raad van de Gemeente Veere is het *bevoegd gezag*.

Door de initiatiefnemer worden twee rapporten opgesteld: deze startnotitie en in vervolg daarop het milieueffectrapport (= MER). Het MER moet inzicht geven in de milieugevolgen en het meest milieuvriendelijke alternatief voor de inrichting, het gebruik en het beheer van het windpark. Dit MER beperkt zich tot de inrichting van het windpark op deze locatie. De Stormvloedkering is door de Provincie Zeeland aangewezen als concentratiegebied voor de plaatsing van windturbines. In dit concentratiegebied zijn reeds een aantal windparken gerealiseerd of in ontwikkeling. De nog vrij beschikbare ruimte binnen dit concentratiegebied is beperkt.

Voor u ligt de "Startnotitie MER Windpark Bouwdokken".
De publicatie van deze startnotitie is het begin van de m.e.r.-procedure.

1.2 Doel van de startnotitie

Het doel van de startnotitie is het geven van informatie over de achtergrond, de aard en de omvang van de voorgenomen activiteit: het realiseren van een 45 MW windpark. Windpark Bouwdokken levert naar verwachting 170 GWh per jaar. Dat komt overeen met het elektriciteitsverbruik van 50.000 huishoudens. Daarnaast is de startnotitie een eerste verkenning van de mogelijke milieueffecten en de inrichtingsalternatieven, die in het MER worden beschreven.

De informatie in de startnotitie is bestemd voor alle betrokkenen bij de voorgenomen activiteit, zoals het bevoegd gezag, de andere betrokken overheden, belangengroepen, de deskundigen van de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) en de wettelijke adviseurs (zie hoofdstuk 6.2 'Betrokken partijen en instanties'). Door de publicatie van de startnotitie wordt eenieder in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de voorgenomen activiteit en voorstellen te doen over de gewenste inhoud van het MER. De Commissie m.e.r. stelt op grond van deze startnotitie en de inspraakreacties een advies op voor de richtlijnen voor de inhoud van het MER. Op basis van dit advies, de inspraakreacties en de adviezen van de wettelijke adviseurs stelt het bevoegd gezag de definitieve richtlijnen vast.

1.3 Voorgenomen activiteit in hoofdlijnen

Het windpark Bouwdokken heeft een opgesteld vermogen van 45 MW en bestaat uit negen windturbines, elk met een vermogen van circa 5 MW.

De belangrijkste onderdelen van het windpark zijn de windturbines, de funderingen, de onderhoudswegen vanaf de openbare weg naar de windturbines, de opstelplaatsen, het schakelstation en de ondergrondse elektriciteitskabels.

De toegepaste windturbines hebben een ashoogte van circa 120 meter en een rotordiameter van 126 meter. Elke windturbine is geplaatst op een fundatie. Deze bestaat uit een groot onderdeel betonblok. De funderingen van de windturbines moeten zodanig worden uitgevoerd, dat deze geen sterkte ontnemen aan het dijklichaam. De opstelplaatsen naast de windturbines zijn bedoeld voor de hoogwerkers en hijskranen, die nodig zijn tijdens de aanleg. Na de aanlegfase worden de opstelplaatsen niet opgeruimd. Tijdens de exploitatie kunnen deze gebruikt worden in geval van reparatie en groot onderhoud.

De geproduceerde energie wordt door middel van ondergrondse 20 kV kabels van de windturbines naar het schakelstation gebracht en van dit station via een ondergrondse 20 kV of 150 kV transportverbinding naar het aansluitpunt met het Zeeuwse en landelijk hoogspanningsnet.

In het schakelstation bevinden zich de schakel- en beveiligingsinstallaties tussen de transportverbinding en het windpark. De elektriciteitskabels tussen de windturbines onderling en van het windpark naar het aansluitpunt met het landelijk net worden ondergronds aangelegd.

1.4 Opzet van de startnotitie

Deze startnotitie bestaat uit zes hoofdstukken.

Het volgende hoofdstuk, hoofdstuk 2, beschrijft het doel van de voorgenomen activiteit.

Hoofdstuk 3 beschrijft het relevante overheidsbeleid en relevante wet- en regelgeving, die van toepassing zijn op de aanleg en exploitatie van een windpark op deze locatie.

Hoofdstuk 4 beschrijft de voorgenomen activiteit en de alternatieven voor inrichting, die in het MER verder worden uitgewerkt.

Hoofdstuk 5 bevat een verkenning van de mogelijke milieueffecten, die als gevolg van het voorgenomen windpark zouden kunnen optreden.

Het laatste hoofdstuk, hoofdstuk 6, geeft een overzicht van de nog te nemen besluiten, wie er bij de besluitvorming betrokken zijn, hoe het vervolg van de procedure verloopt en welke inspraakmogelijkheden er zijn.

2 Probleem en doelstelling

2.1 Probleemstelling

De energiesector is in Nederland verantwoordelijk voor meer dan twintig procent van de uitstoot van broeikasgassen (NMP4). De uitstoot van broeikasgassen als gevolg van de energiebehoefte kan beperkt worden door energiebesparing én door grootschalige inzet van duurzame energiebronnen. Voor de Nederlandse situatie is windenergie de meest kosteneffectieve vorm van elektriciteitsproductie met behulp van duurzame energiebronnen. Het kabinet heeft in het Werkprogramma Schoon en Zuinig (2007) aangegeven dat aan het eind van deze kabinetsperiode vergunningen voor tenminste 4.000 MW windenergie op land verleend moeten zijn. In februari 2008 stonden in Nederland op land bijna 1.900 windturbines met een totaal opgesteld vermogen van 1.600 MW. Deze produceren samen gemiddeld 3,2 miljard kWh per jaar. Dat is goed voor bijna 3% van de totale Nederlandse stroombehoefte van huishoudens én industrie.

2.2 Doelstelling van de voorgenomen activiteit en het MER

Het doel van de voorgenomen activiteit

Het windpark Bouwdokken is een initiatief van Windpark OSK BV. Windpark OSK is de aanvrager van de vergunningen en ontheffingen. Nadat deze zijn verleend, zal Windpark OSK het windpark Bouwdokken realiseren en exploiteren.

In 2002 heeft Rijkswaterstaat het initiatief genomen om te komen tot een verdere invulling van de concentratielocatie Oosterscheldekering voor de benutting van windenergie. Het aanvankelijke inrichtingsplan bleek echter op grond van de mogelijke negatieve effecten op vogels niet haalbaar. Daarop heeft bureau Bosch & Slabbers in opdracht van de Provincie Zeeland een inrichtingsstudie uitgevoerd. In deze studie is nog geen rekening gehouden met de effecten op vogels en andere diersoorten en/of de technisch economische haalbaarheid van de verschillende varianten. Rijkswaterstaat, Provincie en de drie betrokken Gemeenten hebben uit de alternatieven het zogeheten inrichtingsmodel Blokken gekozen. Dit model gaat uit van een aantal regelmatige clusters van windturbines (Blokken), die om en om aan weerszijden van de N57 worden geplaatst te beginnen bij de Jacobahaven op Noord-Beveland en eindigend op de Roggenplaat, gemeente Schouwen-Duiveland.

Windpark OSK wil zoveel mogelijk elektrische energie produceren met behulp van windenergie, mits dit gebeurt op een verantwoorde wijze ten aanzien van mens, natuur en milieu.

Windpark OSK BV wil met de realisatie en exploitatie van Windpark Bouwdokken:

- De milieubelasting als gevolg van de elektriciteitsproductie verminderen.
- De inzet van duurzame energie vergroten en het gebruik van fossiele energie verminderen.
- De windenergie concentratielocatie Oosterscheldekering optimaal benutten.
- Eventuele negatieve effecten als gevolg van de toepassing van windenergie op deze locatie zoveel mogelijk voorkomen of beperken.
- Een bijdrage leveren aan de duurzame energie doelstellingen van de Provincie Zeeland en van het Rijk.

Daarnaast wil Windpark OSK ervaring opdoen met offshore windturbines uit de multi-MW klasse op een locatie met vergelijkbare klimatologische omstandigheden als op zee, maar beter bereikbaar dan op zee.

De jaarlijkse energieopbrengst van het 45 MW Windpark Bouwdokken bedraagt ruim 170.000 MWh. Dat komt overeen met het elektriciteitsverbruik van 50.000 huishoudens.

Het windpark zal worden gerealiseerd met gebruikmaking van de bestaande kennis en ervaring ten aanzien van bouwen nabij een primaire waterkering en met bekende en beproefde technieken. De windturbines zijn commercieel verkrijgbare typen met bewezen prestaties.

Met de bouw van het windpark is een werkgelegenheid van ongeveer 150 mensjaren gemoeid.

Het doel van het MER

Het MER dient de informatie te leveren, die het mogelijk maakt om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming over de wijziging van het Bestemmingsplan en de vergunningen. Deze informatie is nodig om te kunnen toetsen of het windpark past binnen de randvoorwaarden, die voortvloeien uit het ruimtelijke, milieuhygiënische en ecologische randvoorwaarden, die op deze locatie van belang zijn.

In het MER worden enkele inrichtingsvarianten onderling vergeleken. Ook wordt aangeven welke inrichtingsvariant de meest milieuvriendelijke is, welke voorwaarden gesteld moeten worden aan de inrichting van het windpark en welke maatregelen mogelijk zijn om eventuele negatieve milieueffecten te voorkomen of te beperken.

3 Relaties met wet- en regelgeving en beleid

3.1 Rijksbeleid

Het relevante beleid op rijksniveau betreft:

- Nationaal Milieubeleidsplan
- Werkprogramma Schoon en Zuinig
- Energierapport 2008
- Aanwijzing Oosterschelde en Voordelta als Natura-2000 gebieden
- Beleidsregel voor het plaatsen van windturbines in, op en over rijkswaterstaatwerken.

Energie- en milieubeleid

In het landelijk milieubeleid (Nationaal Milieubeleidsplan, NMP4, 2001) wordt een sterke reductie van de uitstoot van kooldioxide (CO₂), stikstofoxides (NO_x) en zwaveldioxide (SO₂) nagestreefd. Ook in het Energierapport 2008 stelt de regering dat de belasting voor het milieu drastisch omlaag moet. Om dit doel te bereiken wordt onder andere de toepassing van duurzame energiebronnen bevorderd. Windenergie is momenteel de meest kosteneffectieve vorm van duurzame energie. Het kabinet wil komen tot een energiebesparing van 2% per jaar en een verhoging van het aandeel duurzame energie tot 20% in 2020. Het kabinet acht in Europa in 2050 een reductie van de uitstoot van CO₂ van 50% ten opzichte van 1990 mogelijk (Energierapport 2008).

In het Werkprogramma Schoon en Zuinig (VROM, september 2007) is een en ander verder uitgewerkt. De groei van duurzame energie moet de komende jaren vooral uit windenergie komen. Om de doelstelling te kunnen realiseren heeft het kabinet zich, naast andere maatregelen, gebonden tijdens deze kabinetsperiode 2.000 MW extra windenergie op land te committeren. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van het windenergievermogen dat er aan het begin van deze kabinetsperiode stond.

Tot 2020 verwacht de regering een verdere groei van het windenergie vermogen op land tot 6.000 MW. Volgens de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, TenneT, is dit vermogen zonder grote aanpassingen in te passen in de Nederlandse stroomvoorziening.

Door een toename van het aandeel van windenergie in de productie van elektriciteit neemt de afhankelijk van (fossiele brandstoffen uit) politiek instabiele regio's af. Dit heeft een stabiliserend effect op de (groothandels)prijs. Daarnaast blijkt uit Duitse en Europese studies dat een toenemend aandeel windenergie leidt tot een daling van de elektriciteitsprijs. Dit is als volgt te verklaren. De marginale kosten van windenergie zijn vrijwel nihil. Elektriciteit uit windenergie wordt dus altijd aangeboden op de elektriciteitsbeurs ongeacht de prijs op de handelsvloer. Dat betekent dat ook bij lage prijzen de elektriciteit uit windenergie op de beurs wordt aangeboden. Dit drijft de prijs op de beurs verder omlaag.

Een lagere prijs op de elektriciteitsbeurs leidt tot een lagere prijs voor gebruikers.

Alle mogelijke locaties voor grootschalige opwekking van elektriciteit moeten uit oogpunt van ruimtelijke ordening en milieuhygiëne in het Structuurschema Elektriciteitsvoorziening worden vastgelegd. Deze verplichting geldt ook voor grootschalige windturbine opstellingen met een vermogen per locatie van 500 MW of meer. Het voorgenomen windpark heeft echter een vermogen van 45 MW.

Natuurbeleid

De Oosterscheldekering ligt min of meer ingeklemd tussen de Oosterschelde en de Voordelta. Beide gebieden zijn zowel Vogel- als Habitatrichtlijngebied. Deze gebieden zijn op grond hiervan aangewezen als Natura-2000 gebieden. In het aanwijzingsbesluit is de instandhoudingdoelstelling voor bepaalde soorten en habitattypen vastgelegd. Hiertoe behoren in elk geval de instandhouding van natuurlijke leefgebieden van beschermde vogelsoorten (op grond van de Vogelrichtlijn) en de instandhouding van natuurlijke habitats of populaties van kenmerkende soorten van deze habitattypen (op grond van de Habitatrichtlijn). De instandhoudingdoelstelling kan ook betrekking hebben op behoud, herstel en ontwikkeling van natuurschoon of natuurwetenschappelijke waarden.

Met het oog op de instandhoudingdoelstelling moeten voor de betrokken gebieden beheerplannen worden vastgesteld. Het beheerplan Voordelta is in juli 2008 vastgesteld. Voor de Oosterschelde is nog geen beheerplan vastgesteld.

De Oosterschelde en de Voordelta vallen onder de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet 1998. Maar ook wanneer activiteiten, die aan de rand maar net buiten Natura-2000 gebieden plaatsvinden, effecten hebben op de kenmerkende waarden van deze gebieden, is voor de oprichting en exploitatie van deze activiteit een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig.

Gedeputeerde Staten van Zeeland is het bevoegd gezag voor een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Voor de soortenbescherming is de Flora- en faunawet van belang. Deze wet richt zich op de bescherming van dier- en plantensoorten in het natuurlijke leefgebied. De Flora- en faunawet bevat onder meer verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- of plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen. Bij de voorbereiding van het windpark moet worden nagegaan of beschermde dieren of planten aangetast, verontrust of verstoord worden en, indien dit het geval is, of mitigerende maatregelen of een ontheffing mogelijk zijn.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is het bevoegd gezag voor een eventuele ontheffing op grond van de Flora- en faunawet.

Rijkswaterstaat

De Oosterscheldekering is een belangrijke primaire waterkering. Plaatsing van windturbines is niet toegestaan in de kernzone van een waterkering. Plaatsing in de beschermingszone van de waterkering is onder voorwaarden mogelijk. Deze voorwaarden zien onder meer op de sterkte en de stabiliteit van de waterkering en het veilig beheer en onderhoud van de waterkering.

Rijkswaterstaat is beheerder van de Oosterscheldekering en het voormalig werkeiland Neeltje Jans. Voor de plaatsing van windturbines op, in en over dit rijkswaterstaatswerk is een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken nodig. Het bevoegd gezag voor deze vergunning is de Minister van Verkeer en Waterstaat.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsplan Zeeland (2006 – 2012)

In het Omgevingsplan is de doelstelling opgenomen dat in 2010 tenminste 250 MW windenergie vermogen in Zeeland moet zijn gerealiseerd. In het Omgevingsplan is een aantal concentratiegebieden voor de plaatsing van windturbines aangewezen. De Stormvloedkering in de Oosterschelde is één van deze concentratiegebieden.

Voor ontwikkelingen, die mogelijk worden gemaakt in het Omgevingsplan Zeeland, is een Strategische Milieubeoordeling (SMB) uitgevoerd. Ten aanzien van de concentratielocatie Oosterscheldekering vermeldt de SMB onder meer het volgende:

De Oosterscheldekering bestaat uit een aantal havens, werkeilanden en pijlerdammen en grenst aan de Oosterschelde en de Voordelta. De verschillende onderdelen van de kering maken dat er binnen het grote geheel sprake is van een variatie aan elementen en verschijningsvormen. In het gebied wisselen natuurlijke elementen, wegen en bebouwingselementen elkaar af. Het geheel vormt een grootschalig, kunstmatig element. Het karakter van een windpark past bij de specifieke hightech eigenschappen van de Stormvloedkering. Windturbines kunnen de schaal van het gebied versterken.

Vanwege het jonge karakter van de Stormvloedkering zijn er geen waardevolle archeologische en cultuurhistorische waarden te verwachten.

Op de kaart met archeologische waarden (IKAW) zijn de Oosterscheldekering en Neeltje Jans zelfs niet aangegeven als gebieden met een lage tot zeer lage kans op archeologische waarden in de bodem. Er is dan ook geen aanleiding om te verwachten dat archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn. Een verkennend archeologisch onderzoek is dan ook niet nodig.

De SMB vervolgt:

De reeds aanwezige windturbines zorgen voor de nodige geluidsproductie. Een andere geluidsbron in de directe omgeving van de windturbinelocaties is het wegverkeer op de N57 over de Stormvloedkering (als gevolg van het rijden over de constructie van betonplaten). Geluidsgevoelige gebieden zijn de natuur- en recreatiegebieden. Er bevinden zich op de kering geen woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen, zoals scholen.

Bij de beoordeling van de geluidsbelasting ten gevolge van het windpark Bouwdokken is met name de geluidsbelasting op geluidsgevoelige gebieden en geluidsgevoelige bestemmingen zoals aangegeven in de Wet Geluidhinder en de Wet Milieubeheer van belang. Zoals ook in de SMB is aangegeven, bevinden zich op het voormalig werkeiland en de havens van Neeltje Jans geen geluidsgevoelige bestemmingen. In dit geval is voor de beoordeling van de toelaatbaarheid van de geluidsbelasting als gevolg van het windpark, de geluidsbelasting op de geluidsgevoelige gebieden, met name het Natura-2000 gebied Oosterschelde, bepalend.

3.3 Gemeentelijk beleid

De gemeente Veere is bereid medewerking te verlenen aan de verdere uitwerking van de Oosterscheldekering als concentratielocatie voor windenergie. In het vigerende bestemmingsplan Neeltje Jans is de locatie Bouwdokken niet opgenomen. De gemeente wil medewerking verlenen aan de planologische procedures om realisatie van een windpark op deze locatie mogelijk te maken, mits op basis van de thans gestarte m.e.r.-procedure kan worden geconcludeerd dat de effecten op de omgeving als gevolg van een windpark op deze locatie aanvaardbaar zijn.

4 Voorgenomen activiteit

4.1 De locatie en inrichting

De Stormvloedkering in de Oosterschelde (zie Figuur 1 op pagina 23) is in meerdere opeenvolgende provinciale beleidsdocumenten aangewezen als concentratiegebied voor de benutting van windenergie. Vanaf het begin van de jaren '90 waren op en nabij de Stormvloedkering drie windparken in exploitatie: op het werkeiland Roggenplaat (gemeente Schouwen-Duiveland), op de leidam van de Vluchthaven op Neeltje Jans (gemeente Veere) en rond de werkhaven Jacobahaven op Noord-Beveland.

In 2002 is Rijkswaterstaat een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor verdere invulling van deze locatie om te komen tot een meer optimale benutting van het potentieel aan windenergie. De voorgestelde lijnopstelling parallel aan de kering bleek op grond van mogelijke effecten op vogels niet haalbaar. Daarop is in opdracht van de Provincie Zeeland door landschapskundig adviesbureau Bosch & Slabbers een studie uitgevoerd waarbij diverse inrichtingsvarianten op hun landschappelijke kwaliteit beoordeeld zijn. Op basis van de uitkomst hiervan is gekozen voor een inrichtingsmodel bestaande vijf clusters van windturbines, die om en om aan een zijde van de N57, de verkeersweg over de kering, zijn gesitueerd.

De vijf clusters zijn of worden geplaatst rond de Jacobahaven, rond de buitenhaven van Noordland bij de Roompotsluis, rond de Mattenhaven, rond de Vluchthaven en rond de Roggenplaathaven.

Daarop zijn de reeds aan Windpark Neeltje-Jans BV verleende bouwvergunning voor de bouw van vier windturbines rond de Vluchthaven en de aan Windpark Roompotsluis BV verleende bouwvergunning voor vier windturbines bij de Roompotsluis in overleg met deze vergunninghouders gewijzigd.

In 2006 zijn de oude windturbines op de Vluchthavendam en bij de Jacobahaven door Windpark Neeltje-Jans BV respectievelijk Windpark Zeeland I BV geamoveerd en vervangen door nieuwe, grotere windturbines. In dezelfde periode zijn op noordelijke havendam en het havenplateau van de Buitenhaven van Noordland bij de Roompotsluis door Windpark Roompotsluis BV twee nieuwe windturbines geplaatst.

Inmiddels (oktober 2008) zijn ook de vergunningen voor twee windturbines op de zuidelijke havendam van de Buitenhaven ter completering van het cluster bij de Roompotsluis, voor één windturbine ter completering van het cluster bij de Vluchthaven en voor de vier windturbines van het cluster bij de Roggenplaathaven aan de verschillende partijen verleend.

Uit nader onderzoek van Bureau Waardenburg en Ecologisch Adviesbureau Henk Baptist is naar voren gekomen dat plaatsing van windturbines rond de Mattenhaven zou leiden tot onaanvaardbare effecten, met name op de daar pleisterende vogels. Als gevolg hiervan is realisatie van het cluster Mattenhaven uit de landschapsstudie van Bosch & Slabbers niet mogelijk.

In overleg met ecologen en de betrokken overheden is door de initiatiefnemer gezocht naar een alternatieve locatie ter vervanging van de locatie Mattenhaven en waar (in eerste analyse) geen onaanvaardbare effecten op de aanwezige natuurwaarden te verwachten zijn.

De alternatieve plaatsingsmogelijkheden op de Stormvloedkering zijn echter beperkt (zie Figuur 2 op pagina 25).

Op grond van de beleidsregel van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat is plaatsing van windturbines in de kernzone van de waterkering niet toegestaan. Het duingebied op Neeltje Jans ten westen van de N57 maakt deel uit van het Natura-2000 gebied Voordelta. De westzijde van Roggenplaat is aangewezen als kernzone.

Rijkswaterstaat heeft in een eerder stadium al aangegeven dat plaatsing van windturbines aan de oostzijde van de Roompotsluis op grond van waterstaatkundige overwegingen ook niet mogelijk is. Plaatsing van windturbines in het water (met uitzondering van de havens) aan één van beide zijden van de Stormvloedkering is ongewenst, omdat het water behoort tot gebieden die zijn aangewezen als Natura-2000 gebieden.

De enige overgebleven mogelijkheid voor plaatsing van windturbines is rond de Bouwdokken.

Plaatsing in de havens van de Bouwdokken is niet mogelijk als gevolg van de daar aanwezige hangmossel culturen.

Het bovenstaande is een beknopte beschrijving van de voorgeschiedenis en de keuze van de locatie binnen het concentratiegebied Oosterschelde Stormvloedkering. In het MER zal uitgebreid ingegaan worden op de randvoorwaarden en de overwegingen, die aan de keuze voor de locatie Bouwdokken ten grondslag hebben gelegen.

In het MER worden geen alternatieven voor de locatie Bouwdokken onderzocht.

Inrichting

Rekening houdend met de concentratiegedachte, de verwachte doorlooptijd van de procedures voor de planologische voorbereiding en voor de verwerving van de vergunningen en de schaal van de nieuwste generatie windturbines is gekozen voor een windpark bestaande uit negen windturbines (3 x 3) op de dammen en de oevers van de Bouwdokken (zie Figuur 3 op pagina 27). Elke windturbine heeft een ashoogte van 120 meter, een rotordiameter van 126 meter en een vermogen van 5 MW. Het totale productievermogen van dit windpark bedraagt daarmee 45 MW. Hiermee kan jaarlijks gemiddeld 170 GWh worden geproduceerd. Dat komt overeen met het elektriciteitsverbruik van ruim 50.000 huishoudens.

Voor aanleg, onderhoud, service en reparatie wordt naar elke windturbine een ontsluitingsweg aangelegd en naast elke windturbine een zogeheten opstelplaats aangelegd. De geproduceerde energie wordt door middel ondergrondse elektriciteitskabels naar het schakelstation op Neeltje Jans getransporteerd. Vanaf dit station wordt de energie via eveneens ondergronds aangelegde kabels naar het aansluitpunt met het landelijk net getransporteerd.

4.2 Alternatieven voor de inrichting

In het kader van dit MER worden geen locatie alternatieven onderzocht. In het MER worden enkele alternatieven voor de inrichting besproken en de gevolgen van deze alternatieven voor het milieu en de omgeving.

Uitgangspunten voor de inrichting:

- De Oosterscheldekering is aangewezen als concentratiegebied voor de plaatsing van windturbines. De beschikbare ruimte dient zo optimaal mogelijk benut te worden.
- Eventuele effecten op de op Neeltje Jans en in de aangrenzende Oosterschelde en Voordelta aanwezige natuurwaarden dienen zoveel mogelijk voorkomen of beperkt te worden.
- De aansluit- en transportcapaciteit van het Zeeuwse net is beperkt. Een vermogen van 25 MW of meer moet worden aangesloten op een net met een spanningsniveau van 50 kV of hoger. Het dichtstbijzijnde 50 kV net bevindt zich op ca. 30 km afstand bij Zierikzee op Schouwen-Duiveland. Het dichtstbijzijnde 150 kV net bevindt zich op ca. 25 km afstand bij Middelburg.

Technische beperkingen leiden ertoe dat de aansluit- en transportcapaciteit niet lineair maar stapsgewijs vergroot worden. Des te groter het vermogen, des te groter de noodzakelijke aansluit- en transportcapaciteit. Maar des te groter het vermogen, des te lager de aansluit- en transportkosten per MWh. Vanwege dit schaaleffect heeft een zo groot mogelijk vermogen de voorkeur.

Op basis van deze uitgangspunten zijn twee alternatieven voor de inrichting uitgewerkt.

Alternatief 9 x 3 MW (zie Figuur 4 op pagina 29) gaat uit van negen windturbines, elk met een ashoogte van 90 meter, een rotordiameter van 90 meter en een vermogen van 3 MW. Deze windturbines zijn vergelijkbaar met de bestaande windturbines op Neeltje Jans.

Alternatief 6 x 5 MW (zie Figuur 5 op pagina 31) gaat uit van zes windturbines, elk met een ashoogte van 120 meter, een rotordiameter van 126 meter en een vermogen van 5 MW, maar bij deze variant komt de meest westelijke noord-zuid lijn te vervallen.

Naast de voorkeursvariant en de twee hiervoor genoemde inrichtingsalternatieven worden in het MER het Nulalternatief en het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) besproken. Het Nulalternatief is het alternatief waarbij geen nieuwe windturbines bij de Bouwdokken op de Oosterscheldekering worden geplaatst. Het Nulalternatief leidt niet tot realisatie van de gestelde doelen en is voor de initiatiefnemer dus niet realistisch. Het Nulalternatief dient slechts als referentie voor de beschrijving van de effecten van de overige alternatieven.

Het Meest Milieuvriendelijk Alternatief (= MMA) is het alternatief voor de inrichting waarbij de negatieve gevolgen voor de omgeving zo klein mogelijk zijn. Het MMA komt tot stand door een zodanige combinatie van variabelen voor de inrichting te kiezen, dat de positieve gevolgen voor het milieu zo groot mogelijk zijn en de negatieve effecten zo klein mogelijk zijn. Het MMA moet realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer en binnen haar competentie liggen. Het MMA zal gebaseerd zijn op een integrale optimalisatie van meerdere aspecten. Hierbij zal vooral geoptimaliseerd worden op de aspecten vogels en energieopbrengst.

5 Verkenning van de milieu-effecten

5.1 Milieu-aspecten

Het doel van het milieueffectrapport is informatie te leveren om vast te stellen welke effecten als gevolg van het voorgenomen te verwachten zijn; wat de aard en omvang van de eventueel optredende negatieve effecten op de omgeving zijn en of de eventueel optredende negatieve effecten te voorkomen zijn of beperkt kunnen worden. Deze startnotitie geeft op hoofdlijnen inzicht in de verschillende aspecten en de mogelijke effecten, die in het MER worden beschreven. Het MER is uitsluitend gebaseerd op bestaande kennis. Nieuw onderzoek wordt niet voorzien.

In het MER worden twee fasen onderscheiden: de aanleg en de exploitatie (inclusief onderhoud en reparatie). In het MER worden voor beide fasen de effecten op het milieu en de omgeving beschreven.

Effecten kunnen tijdelijk zijn of permanent. Dat geldt zowel tijdens de aanleg als tijdens de gebruiksduur van het windpark. Vogels kunnen tijdens de aanleg tijdelijk verstoord worden. Indien een leefgebied door de plaatsing van de windturbines ongeschikt is geworden, is sprake van een permanent effect. Tijdelijke, kortdurende activiteiten kunnen afhankelijk van het seizoen meer of minder effect hebben. Heien is een voorbeeld van een tijdelijke activiteit tijdens de aanlegfase. Reparatie en onderhoud zijn kortdurende activiteiten tijdens de exploitatiefase.

Na de beëindiging van de bedrijfsvoering wordt het windpark geheel verwijderd. In principe wordt ook de fundatie verwijderd. Alleen de heipalen blijven achter in de ondergrond. Na de verwijdering van het windpark en de fundaties zijn er geen negatieve effecten meer op natuur en milieu en/of de omgeving.

Indien sprake is van mogelijk significante effecten op natuurwaarden zal een zogeheten passende beoordeling worden uitgevoerd en worden opgenomen in het MER.

De effecten zullen zoveel mogelijk worden gerelateerd aan de kWh-opbrengst of een andere kwantificeerbare grootheid. Niet alle effecten kunnen voldoende gekwantificeerd worden en/of de kwantificering is niet voldoende onderscheidend. In dat geval worden de effecten uitsluitend in kwalitatieve zin vergeleken.

Het windpark heeft invloed op diverse aspecten. In Tabel 5.1 (op pagina 18) is aangegeven welke aspecten in het MER aan de orde komen.

5.2 Effecten

Vogels

De belangrijkste effecten van Windpark Bouwdokken hangen naar verwachting samen met de invloed op vogels. Vogels kunnen in "aanvaring" komen met de rotor of de mast. Dit effect kan met name optreden tijdens perioden van intensieve trek en omstandigheden met slecht zicht: 's nachts en bij mist.

Daarnaast is het mogelijk dat de aanwezigheid van het windpark voedselgebieden, broedgebieden of rustplaatsen van vogels verstoort of een barrière vormt in bestaande trekroutes over de Stormvloedkering of in routes van en naar voedselgebieden.

Landschap

Het windpark zal worden geplaatst in een open landschap met reeds aanwezige grote windturbines. Het windpark zal op grote afstand zichtbaar zijn. Afhankelijk van de openheid van het landschap en de openheid van de zichtlijn tussen waarnemer en windturbines kunnen de windturbines op grote afstand zichtbaar zijn. Vanaf Schouwen Duiveland en Noord-Beveland zal het windpark zichtbaar zijn in combinatie met één of meer andere windparken op de Oosterscheldekering en op Noord-Beveland.

Daarnaast is het windpark zichtbaar voor het auto- en fietsverkeer over de N57 over de Oosterscheldekering en voor bezoekers van Neeltje Jans.

Zeehonden

Op nabij Neeltje Jans gelegen zandplaten in de Oosterschelde rusten zeehonden. Of sprake is van invloed als gevolg van de exploitatie van het voorgenomen windpark op deze rustende zeehonden en zo ja, wat deze effecten zijn, komt in het MER aan de orde.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuis soorten zijn beschermd. Indien op de locatie vleermuizen voorkomen, bestaat de kans op aanvaringen tussen vleermuizen en de draaiende rotorbladen van de windturbines. In het MER zal het voorkomen van vleermuizen en, indien daarvan sprake is, de kans op aanvaringsslachtoffers worden beschreven.

In sommige publicaties wordt gesteld dat de turbulentie aan de tip van de draaiende rotorbladen een risico kan vormen voor vleermuizen. In het MER zal nader ingegaan worden op dit risico en de eventuele gevolgen voor de in het gebied voorkomende vleermuizen.

Overige beschermde fauna

De invloed van het windpark op andere beschermde diersoorten, die op de locatie voorkomen, dan wel op kwalificerende soorten, die in de Oosterschelde voorkomen en die negatieve effecten ondervinden van het voorgenomen windpark, zullen worden beschreven.

Beschermde flora

Het is verboden beschermde flora te beschadigen of vernietigen. Beschreven zal worden of op de locatie Bouwdokken beschermde plantensoorten aanwezig zijn en voor zover dit geval is, welke maatregelen tijdens de aanleg getroffen kunnen worden om beschadiging van deze planten te voorkomen.

Geluid

Windturbines produceren geluid. Draaiende delen in de gondel van de windturbine produceren (mechanisch) geluid en de draaiende rotorbladen maken (aërodynamisch) geluid. Het mechanisch geluid van de windturbine is door middel van isolatie zodanig te beperken dat dit vanaf de grond vrijwel niet hoorbaar is. Het aërodynamisch geluid van de windturbine neemt toe bij toenemende windsnelheid en toenemende (wind)belasting van de windturbine.

Het geluid van de windturbine kan uitsluitend waargenomen worden wanneer het niet overstemd wordt door het achtergrondgeluid. Met andere woorden wanneer het niveau van het achtergrondgeluid voldoende laag is.

Het achtergrondgeluid wordt veroorzaakt door andere geluidsbronnen in de omgeving. Andere geluidsbronnen in de omgeving zijn het ruisen van de wind (langs het hoofd van de waarnemer, maar ook langs andere objecten, zoals gebouwen, pijlers, struiken), golfslag, wegverkeer over de kering en recreanten. Net als het aërodynamische geluid nemen het windgeruis en de golfslag toe bij toenemende windsnelheid.

Aangegeven zal worden in welke mate de windturbines bijdragen aan een verhoging van de geluidsbelasting in de omgeving, met name in het Natura-2000 gebied. Geluid zou kunnen leiden tot verstoring van pleisterende en broedende vogels en rustende zeehonden. Trillingen worden in dit verband beschouwd als een vorm van laag frequent geluid.

Veiligheid

Het grootste risico voor de omgeving treedt op wanneer na blikseminslag een stuk van de rotor afbreekt. Teneinde te voorkomen dat in dat geval afbrekende delen van een draaiende rotor zouden kunnen worden weggeslingerd, worden de windturbines bij naderend onweer uit voorzorg afgeschakeld. Het risico voor afbrekende delen beperkt zich in dat geval tot een beperkt gebied onder de rotor en rond de mast van de windturbine.

Ook bij ijzel bestaat de kans op afvallende brokken ijs. Bij ijzel vormt zich ijs op de draaiende rotorbladen. Dit ijs kan afbreken en weggeslingerd worden. Omdat de ijsgroei niet gelijkmatig verdeeld en op alle rotorbladen in dezelfde mate optreedt, ontstaat onbalans in de rotor en schakelt de windturbine zichzelf uit. Om onbalans te voorkomen en om risico's voor de omgeving te voorkomen, worden de windturbines bij kans op ijzel uit voorzorg afgeschakeld. Het risico voor afvallend ijs beperkt zich dan ook tot een beperkt gebied onder de rotor en rond de mast van de windturbine.

Ander gebruik en overige aspecten

In het MER wordt ook de invloed van de aanleg of het gebruik van het voorgenomen windpark op ander gebruik in de omgeving beschreven. Ander gebruik in de omgeving zijn het attractiepark Deltapark Neeltje Jans en de hangmossel cultures in de haven van de Bouwdokken. Daarnaast komen in dit hoofdstuk van het MER ook het voorkomen van archeologische waarden in de bodem en de gevolgen van de aanleg van het windpark op deze eventuele waarden aan de orde.

Positieve effecten

De productie van duurzame energie en de beperking van de uitstoot van schadelijke emissies zijn de positieve effecten van het windpark. Voor zover deze effecten afhankelijk zijn van de gekozen inrichting van het windpark zal dit onderscheid in het MER gekwantificeerd worden.

Indien als gevolg van de aanleg of exploitatie van het windpark andere positieve effecten optreden, zullen die ook in dit hoofdstuk van het MER beschreven worden.

Economie

Hoewel dit geen verplicht onderdeel vormt van het MER worden, voor zover dit leidt tot een onderscheid tussen de besproken alternatieven, de invloed van de inrichting op de investering en op het windaanbod en daarmee de energieproductie beschreven.

Leemten in kennis

Ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming zal in het MER expliciet worden aangegeven op welke gegevens, kennis en expert judgements de beschrijving van de mogelijke effecten is gebaseerd en welke kennis en informatie nog ontbreekt.

Cumulatieve effecten

Wanneer in de directe omgeving van windpark Bouwdokken andere activiteiten plaatsvinden kan sprake zijn van cumulatie van (negatieve) effecten. Weliswaar kunnen de effecten van de afzonderlijke activiteiten aanvaardbaar zijn, maar cumulatie van deze beperkte effecten kan leiden tot onaanvaardbare effecten op kwalificerende of beschermde soorten. Daarom zal, voor zover deze cumulatie voor de besluitvorming relevant is, in het MER ingegaan worden op de eventuele cumulatie van effecten ten gevolge van Windpark Bouwdokken en de reeds aanwezige en vergunde windparken op de Stormvloedkering en van andere bestaande en vergunde activiteiten in de omgeving.

Aspecten	Criterium	Subcriterium	Fase	Kwalitatief / kwantitatief
Vogels	Aanvaringen	Seizoenstrek	Exploitatie	Kwantitatief
		Broedvogels	Aanleg & Exploitatie	Kwantitatief
		Pleisterende vogels	Exploitatie	Kwantitatief
	Barrièrewerking	Seizoenstrek	Exploitatie	Kwalitatief
		Foerageertrek	Exploitatie	Kwalitatief
	Verstoring	Broedvogels	Aanleg & Exploitatie	Kwantitatief
		Pleisterende vogels	Exploitatie	Kwantitatief
Landschap	Zichtbaarheid		Exploitatie	Kwalitatief
Zeehonden	Verstoring		Exploitatie	Kwalitatief
Vleermuizen	Aanvaringen		Exploitatie	Kwalitatief
Overige beschermde fauna			Exploitatie	Kwalitatief
Beschermde flora			Aanleg	Kwantitatief
Geluid	Geluidsbelasting		Aanleg & Exploitatie	Kwantitatief
Veiligheid	Wegverkeer		Exploitatie	Kwalitatief
Ander gebruik en overige aspecten	Hangmossel cultures		Aanleg & Exploitatie	Kwalitatief
	Archeologische waarden		Aanleg	Kwalitatief
Positieve effecten	Vermeden uitstoot CO ₂ , NO _x en SO ₂		Exploitatie	Kwantitatief
Economie	Energieopbrengst / windaanbod		Exploitatie	Kwantitatief
	Investering		Aanleg & Exploitatie	Kwantitatief

Tabel 5.1: Aspecten die in het MER worden onderzocht

6 Procedures en besluitvorming

Voordat met de realisatie van de voorgenomen activiteit: Windpark Bouwdokken, kan worden begonnen, zijn verschillende besluiten nodig. Dit hoofdstuk geeft hiervan een overzicht. Ook is aangegeven op welke wijze de m.e.r.-procedure verloopt en welke instanties bij de besluitvorming zijn betrokken.

6.1 Nog te nemen besluiten

Op grond van onder andere dit MER zal een besluit kunnen worden genomen over de wijziging, c.q. herziening van het Bestemmingsplan Neeltje Jans. De wijziging van of het herziene bestemmingsplan worden vastgesteld door de Raad van de gemeente Veere. Voor de aanleg en exploitatie van het windpark zijn verder de volgende vergunningen en ontheffingen nodig.

De bouwvergunning en de Milieuvergunning worden aangevraagd bij en verleend door het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Veere.

Omdat het windpark wordt gerealiseerd op een rijkswaterstaatswerk (de Stormvloedkering) is ook een vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken nodig. Deze wordt aangevraagd bij Rijkswaterstaat. Rijkswaterstaat beslist namens de Minister van Verkeer en Waterstaat op deze aanvraag.

In verband met de plaatsing nabij Natura-2000 gebieden en de verwachte (beperkte) negatieve effecten is een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Deze vergunning wordt aangevraagd bij de Provincie. Gedeputeerde Staten beslist namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op deze aanvraag.

Indien tijdens de aanleg en/of de exploitatie sprake kan zijn van beschadiging of vernietiging van beschermde planten en/of verstoring van beschermde diersoorten kan eventueel en onder voorwaarden op grond van de Flora- en faunawet ontheffing verleend worden.

Deze ontheffing moet worden aangevraagd bij de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

6.2 Betrokken partijen en instanties

De initiatiefnemer

De initiatiefnemer, Windpark OSK BV, is verantwoordelijk voor het opstellen van deze startnotitie en het MER.

Het bevoegd gezag

Het bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure is de Raad van de gemeente Veere. De Raad kan deze bevoegdheid delegeren aan het College van Burgemeester en Wethouders. Het bevoegd gezag beoordeelt de aanvraag, stelt de vergunningvoorwaarden vast en verleent de vergunning. Daarnaast bestaan voor het bevoegd gezag de belangrijkste taken in het kader van de m.e.r.-procedure uit het bekend maken van het initiatief, het organiseren van de inspraak, het vaststellen van de richtlijnen voor de inhoud van het MER en het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het MER.

Commissie voor de milieueffectrapportage

Het bevoegd gezag wordt bij haar besluiten geadviseerd door de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.). Deze commissie bestaat uit deskundigen op milieugebied. Voor iedere milieueffectrapportage wordt uit de Commissie een werkgroep samengesteld, die het bevoegd gezag adviseert over de inhoud van de richtlijnen en later over de juistheid en volledigheid van het MER (het Toetsingsadvies). De Commissie m.e.r. betreft de verschillende inspraakreacties bij haar adviezen.

Adviseurs

Het bevoegd gezag dient ook advies te vragen aan de wettelijke adviseurs. De wettelijke adviseurs brengen advies uit over de richtlijnen voor de inhoud van het MER en, later, over de kwaliteit en de volledigheid van het MER. De wettelijke adviseurs in het kader van de m.e.r.-procedure zijn de hoofdinspecteur voor de Milieuhygiëne van het Ministerie van VROM en de directeur Natuurbeheer van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Insprekers

In elke m.e.r.-procedure zijn twee inspraakmogelijkheden voorzien. De eerste inspraakperiode volgt op de publicatie van de startnotitie. Het is dan voor eenieder mogelijk voorstellen te doen voor onderwerpen die in het MER aan de orde moeten komen. De tweede periode van inspraak volgt op de publicatie van het MER. Dan kunnen belanghebbenden hun mening geven over de inhoud van het MER.

6.3 Welke procedure wordt doorlopen?

Fase I: Voorbereiding

Met het opstellen van deze startnotitie is de voorbereidingsfase voor de m.e.r.-procedure gestart. Het bekendmaken van de startnotitie aan de Commissie m.e.r., de wettelijke adviseurs en derden vormt het formele begin van de m.e.r.-procedure. In deze periode bestaat de mogelijkheid tot inspraak.

Deze startnotitie wordt ter inzage gelegd. Na publicatie van de startnotitie vangt de inspraaktermijn aan. De inspraaktermijn is zes weken na publicatie. Eventuele inspraakreacties worden na het sluiten van de inspraaktermijn door het bevoegd gezag gebundeld en toegestuurd aan de Commissie m.e.r. De Commissie m.e.r. en de wettelijke adviseurs brengen binnen negen weken na de bekendmaking van de startnotitie advies uit over de richtlijnen voor de inhoud van het MER. Uiterlijk dertien weken na de bekendmaking van de startnotitie stelt het bevoegd gezag de richtlijnen vast.

Fase II: Onderzoek en planvorming

In de fase van onderzoek en planvorming vindt de uitvoering van het milieueffectrapport plaats en wordt het MER opgesteld. In het MER worden de alternatieven en varianten verder uitgewerkt en worden de milieueffecten van deze alternatieven beschreven. Als het MER gereed is en door het bevoegd gezag is aanvaard, wordt het MER ter inzage gelegd. Voor het beoordelen van de aanvaardbaarheid geldt een termijn van zes weken. Voor het bekendmaken van het MER geldt een termijn van tien weken.

Het bevoegd gezag zal het MER samen met het voorontwerp bestemmingplan publiceren. Inspraak is mogelijk tot zes weken na de datum waarop het MER ter inzage is gelegd. In deze periode zal het bevoegd gezag ook een hoorzitting organiseren. Binnen vijf weken na sluiting van de inspraaktermijn volgt het toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. over het MER.

Fase III: Besluitvorming

Al tijdens de inspraakperiode voor het MER krijgt de Commissie m.e.r. de gelegenheid het MER op juistheid en volledigheid te toetsen en te toetsen aan de richtlijnen. Zij brengt hierover advies uit aan het bevoegd gezag, het zogeheten Toetsingsadvies. Ook de wettelijke adviseurs brengen aan het bevoegd gezag advies uit over het MER. Tegen het MER staat geen bezwaar of beroep open.

Figuur 6 (op pagina 32) geeft een overzicht van de besluitvormingsprocedure.

Fase IV: Uitvoering en evaluatie

De initiatiefnemer zal op basis van (de uitkomsten van) het MER en het gewijzigde of herziene bestemmingsplan de vergunningen, die nodig zijn voor de aanleg en exploitatie van het Windpark Bouwdokken indienen bij de daartoe bevoegde instanties.

De verschillende vergunningprocedures kennen elk hun eigen inspraakmogelijkheden. Pas wanneer alle vergunningen en ontheffingen verleend zijn, kan met de realisatie van Windpark Bouwdokken worden gestart.

Monitoring en evaluatie van deze gegevens moet uitwijzen of de daadwerkelijke milieugevolgen van het windpark overeenkomen met de in het MER beschreven gevolgen. In het MER zal een aanzet worden gegeven voor dit evaluatieprogramma.

6.4 Inspraakmogelijkheden

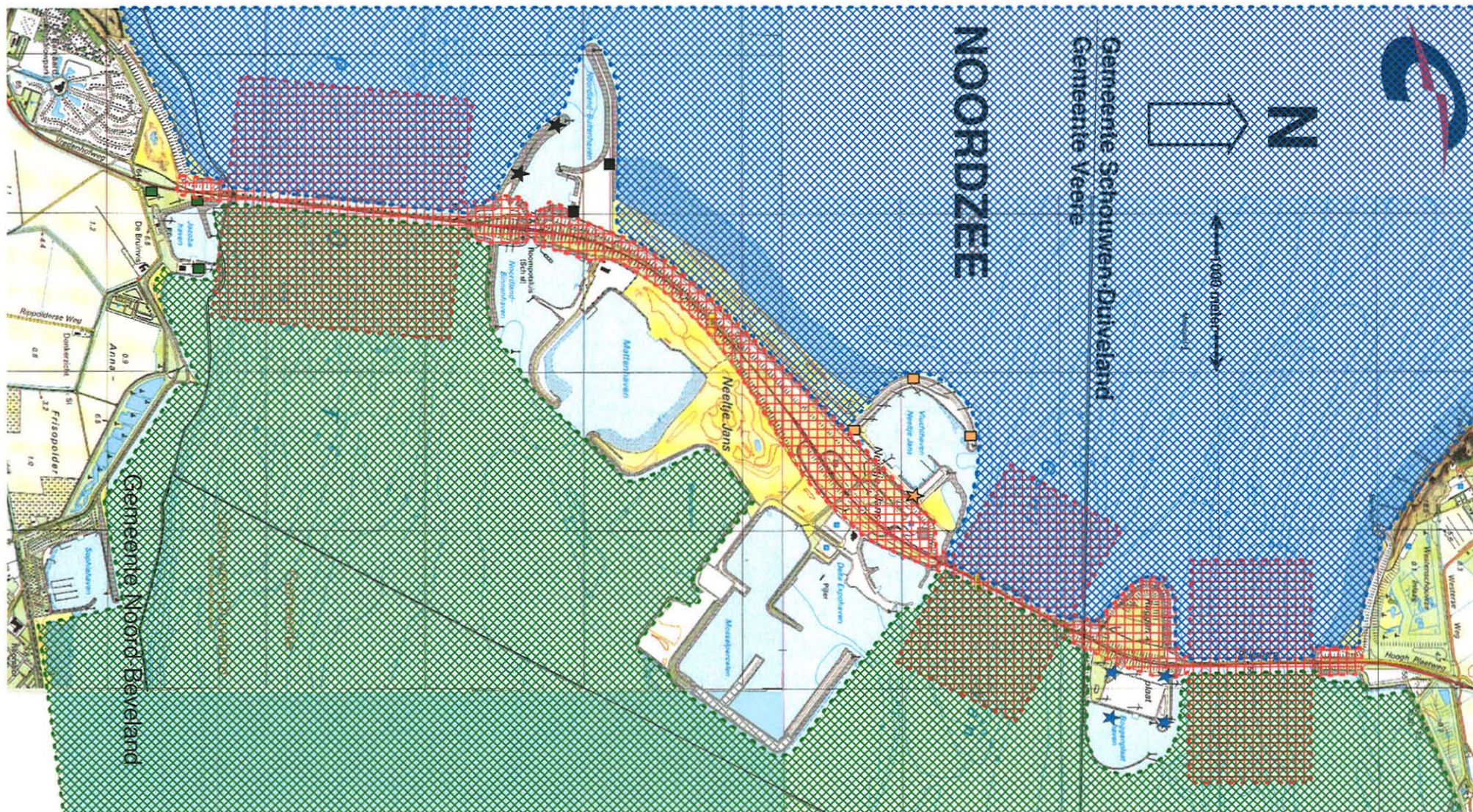
De bekendmaking van de ter inzage legging van de startnotitie vindt plaats door middel van publicaties in de Staatscourant, in de Faam en op de website van de Gemeente Veere. Na de bekendmaking van de startnotitie kan gedurende een periode van zes weken eenieder aangeven welke onderwerpen naar zijn of haar mening in het MER moeten worden onderzocht. Het bevoegd gezag zal bij het vaststellen van de richtlijnen voor de inhoud van het MER met deze inspraakreacties rekening houden. Schriftelijke reacties kunnen gedurende de inspraaktermijn worden gestuurd naar:

De Raad van de gemeente Veere
Inspraak Startnotitie Windpark Bouwdokken
Postbus 1000
4357 ZV Domburg

Als het MER door het bevoegd gezag is aanvaard, wordt het gepubliceerd. Er volgt dan opnieuw een inspraakronde, waarbij belanghebbenden hun mening kunnen geven over de volledigheid en juistheid van het MER.

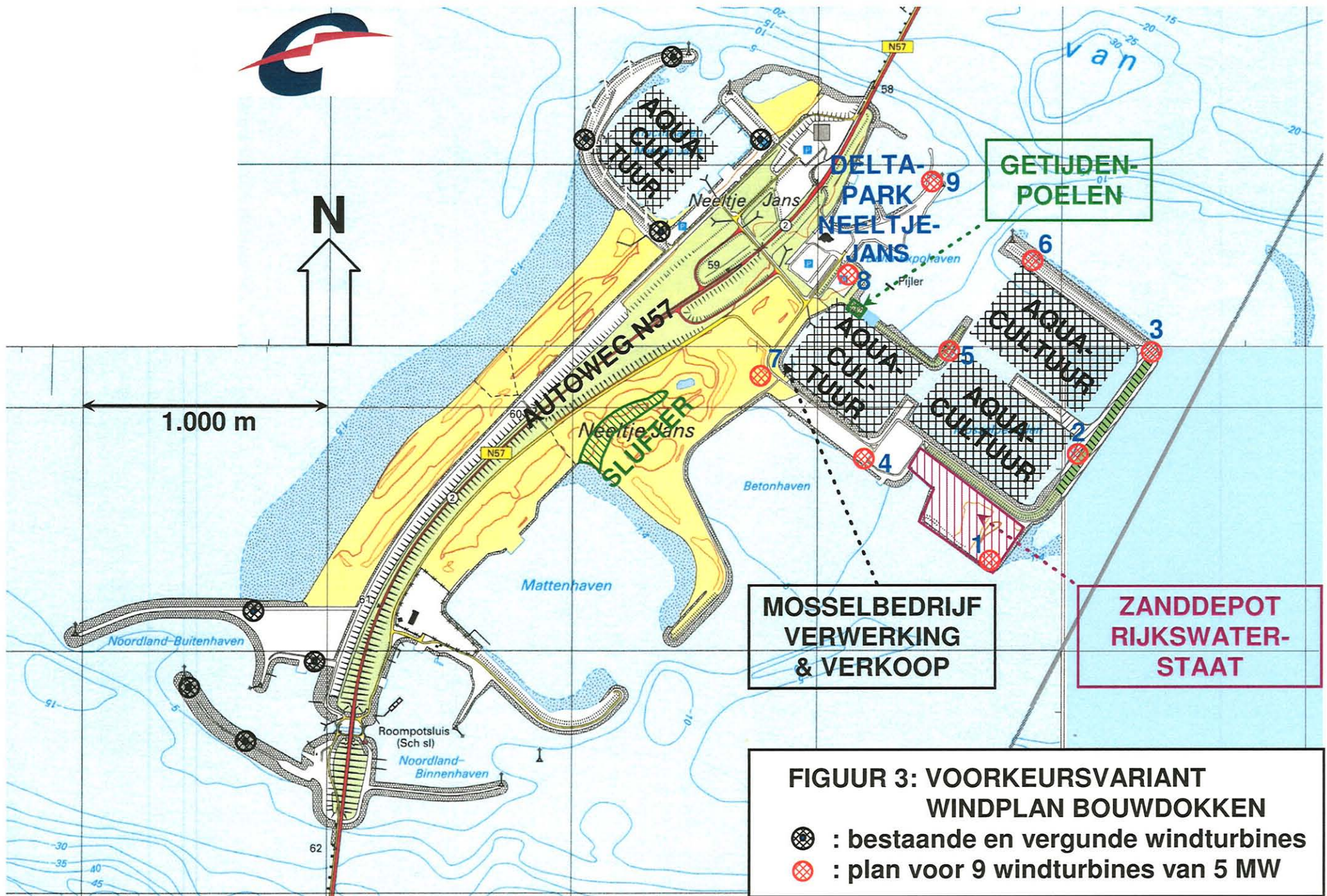
Figuur 1: Concentratielocatie Stormvloedkering Oosterschelde

Figuur 2: Zeefanalyse locatie Stormvloedkering Oosterschelde

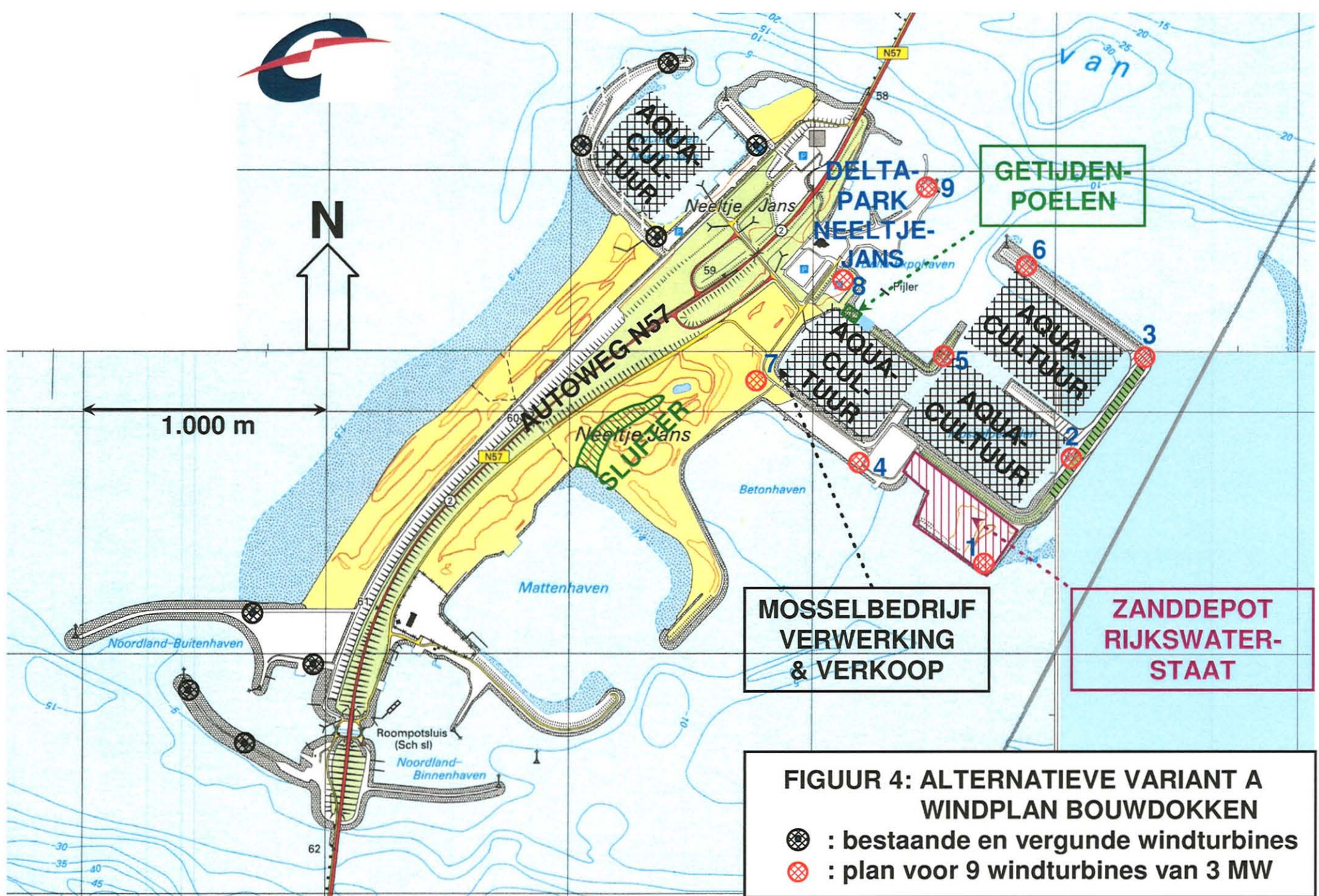

**FIGUUR 2: ZEEFANALYSE CONCENTRATIELOCATIE
STORMVLOEDKERING OOSTERSCHELDE met bestaande en vergunde windturbines
en uitgesloten gebieden (Kernzone waterkering =
& Natura-2000-gebieden Voordelta = en Oosterschelde =)**

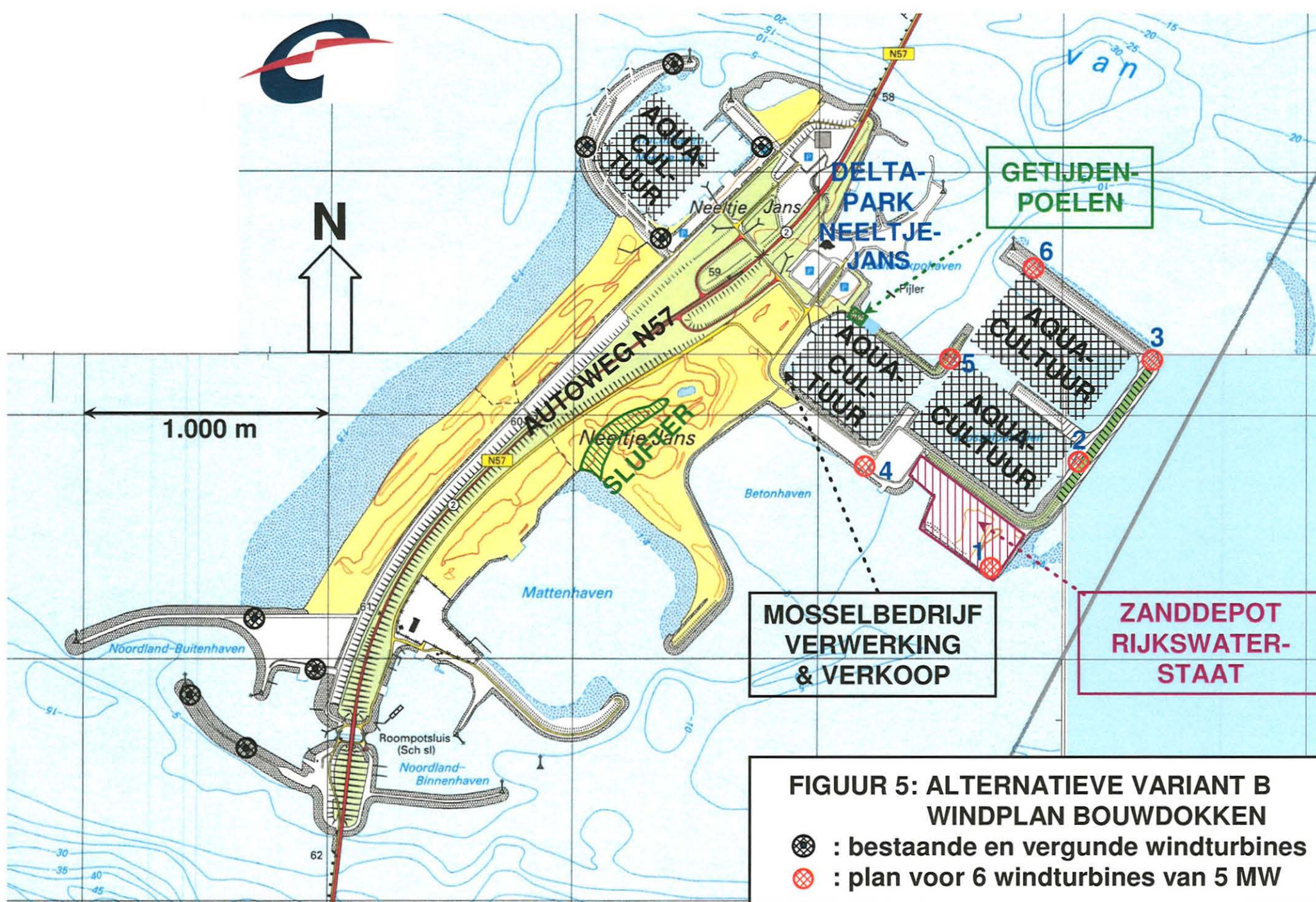
Figuur 3: Voorkeursvariant 9 x 3 MW windturbines

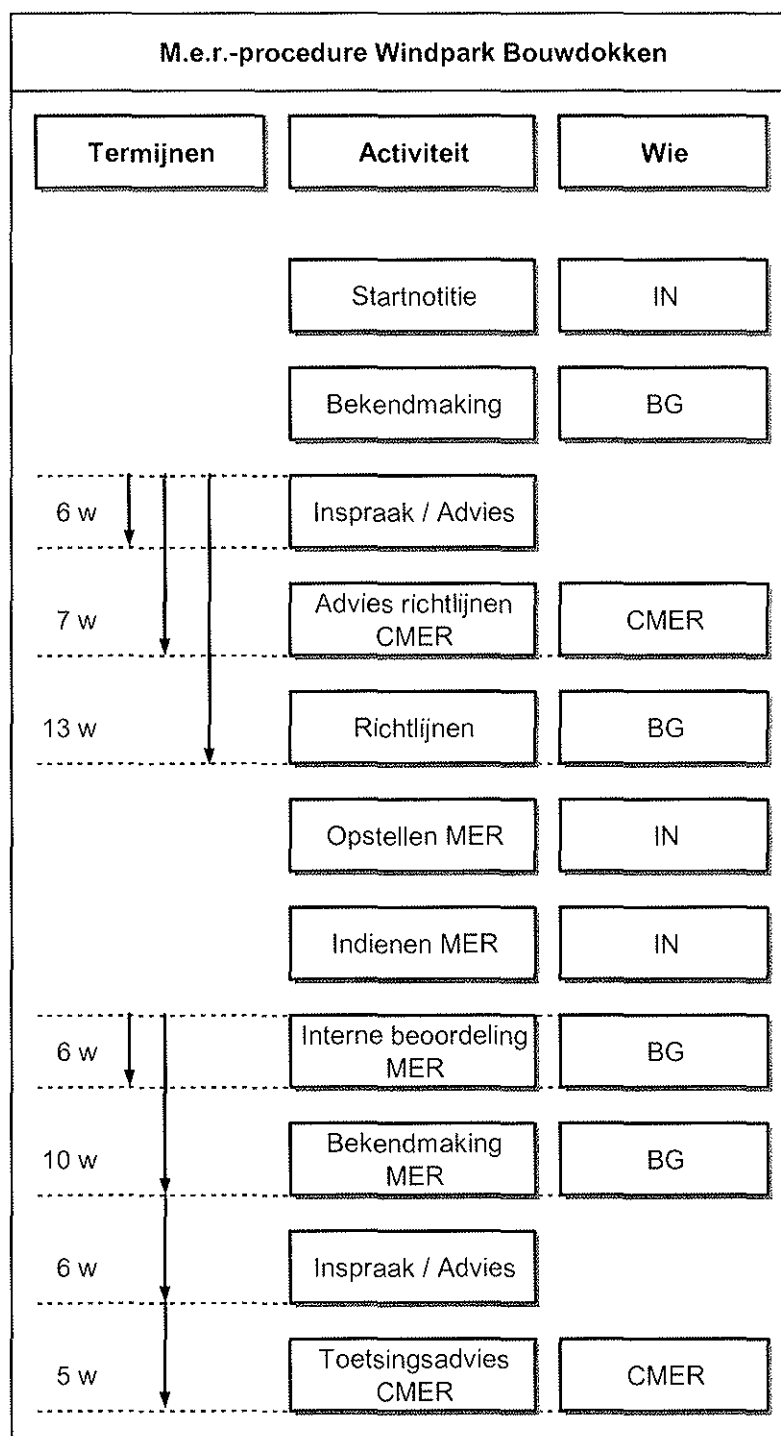
Figuur 4: Alternatieve inrichtingsvariant 9 x 3 MW windturbines

Figuur 5: Alternatieve inrichtingsvariant 6 x 5 MW windturbines

Figuur 6

Verklarende woordenlijst

Alternatief

Andere inrichting dan het voorkeursalternatief om (in aanvaardbare mate) tegemoet te komen aan de (milieu)doelstelling(en). In het MER worden alleen alternatieven beschouwd, die redelijkerwijs in de besluitvorming een rol kunnen spelen. De richtlijnen geven mede richting aan dat begrip "redelijkerwijs".

Bevoegd gezag

Het overheidsorgaan dat bevoegd is een besluit te nemen over de voorgenomen activiteit van de initiatiefnemer.

Initiatiefnemer

Een natuurlijk persoon, dan wel privaat- of publiekrechtelijk rechtspersoon (een particulier, bedrijf, instelling of overheidsorgaan) die een bepaalde activiteit wil (doen) ondernemen en daarover een besluit vraagt.

Meest milieuvriendelijk alternatief

Het inrichtingsalternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast.

M.e.r.

De procedure van milieueffectrapportage; een hulpmiddel bij de besluitvorming, dat bestaat uit het maken, beoordelen en gebruiken van een milieueffectrapport en het evalueren achteraf van de gevolgen voor het milieu van de uitvoering van een activiteit.

MER

Milieueffectrapport: een rapport waarin de resultaten worden neergelegd van het onderzoek naar de milieueffecten van een voorgenomen activiteit en van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven daarvoor.

Richtlijnen

De door het bevoegd gezag na het vooroverleg te bepalen wenselijke inhoud van het op te stellen milieueffectrapport.

Voorgenomen activiteit

Datgene, wat volgens de startnotitie het initiatief inhoudt. Ook wel 'voornemen' genoemd.